van LAb[au]

Susanne Maßmann, [DAM] Berlin

Prijs Jonge Belgische Schilderkunst 2009

tentoonstelling 25.06.09 - 13.09.09
BOZAR, Palais des Beaux-Arts

LAb[au], Brussel

LAb[au], laboratory for architecture and urbanism, werd in 1997 opgericht en houdt zich bezig met de verbinding van kunst, wetenschap en nieuwe technologieën. De studio creëert softwarekunst, verwezenlijkt onder meer grootschalige projecten voor de openbare ruimte en stelt fundamentele vragen over hedendaagse kunst: hoe kan kunst in het digitale tijdperk er uitzien en welke impact hebben nieuwe technologieën op onze maatschappij, op esthetica en op het begrip kunst?
Het vergt moed en een openheid van geest om in de traditionele kunstwereld deze actuele thema's aan te snijden, en het werk van LAb[au]'s kunstenaars kan dus terecht als avant-gardistisch worden beschouwd.

Vertrekkend vanuit de architectuur, voeren de leden van LAb[au] een artistiek onderzoek uit naar de effecten van computer- en communicatietechnologieën op het begrip en de waarneming van ruimte, de voorstelling ervan en op interactievormen. In de begrippen Laboratory en Bau, die de basis vormen van de naam van de groep, zitten het doel en de werkwijze van de kunstenaars vervat. Dat wil zeggen enerzijds onderzoek, experiment en het zoeken naar nieuwe expressievormen en anderzijds de omzetting en uitvoering van deze ideeën en inzichten. Het begrip Bau refereert natuurlijk ook aan het Bauhaus. LAb[au] wil op kunsthistorisch en conceptueel vlak aansluiten bij deze traditie en ook bij de theorieën van Nicolas Schöffer, de 'stamvader' van de cybernetica. Zijn invloed is vooral merkbaar in de kinetische installaties Binary Waves en frameworks 5x5x5, die beide gebaseerd zijn op het principe van interactie met voorbijgangers en de vertaling van stedelijke stromingen. De titel van de installatie frameworks 5x5x5 refereert aan de vierkante aluminium frames van de kinetische sculptuur, maar ook aan de wetmatigheden die aan de basis liggen van het generatieve proces. De interactie kan op verschillende niveaus tot stand komen. Het bewegingsprincipe van de sculptuur is bijzonder complex, terwijl haar consequente vormgeving erg stringent is.

Ook het project Touch waarbij de 4200 vensters de Dexia-toren veranderden in een kleurrijke lichtinstallatie, is op het interactieprincipe gebaseerd. Elk venster kon afzonderlijk door een touchscreen geactiveerd worden, wat de voorbijgangers toeliet om in real time met de lichtarchitectuur te interageren en een foto van hun lichtcompositie als prentbriefkaart te verzenden. Touch maakte een wisselwerking mogelijk tussen individu en publieke ruimte en leverde stof voor discussie over nieuwe manieren om de stedelijke ruimte vorm te geven. Aanleunend bij het constructivisme van een kunstenaar als Mondriaan, vertrok LAb[au] in dit project van abstracte en geometrische vormen – punt, lijn en vlak. Een gelijkaardig uitgangspunt is ook terug te vinden in de cyclus met de titel Who`s afraid of Red, Green and Blue, een titel die refereert aan de abstracte kleurencompositie van Barnett Newman. Hier onderzoekt Lab[au] de relatie tussen tijd en licht, waarbij de toe- en afname van licht in de loop van een dag wordt weerspiegeld.

Het uitgangspunt van de kunstwerken is altijd codering. Naast projecten in de stedelijke ruimte, ontwikkelt LAb[au] ook generatieve kunst, zoals de sculptuur SwarmDot. Ze bestaat uit vier computers gemonteerd in een plexiglaszuil waar hardware en de montage integraal deel uitmaken van het kunstwerk. Op de beeldschermen loopt een generatief softwareprogramma dat zich met groepsgedrag bezighoudt. De open en esthetische omgang met de technische componenten van het werk geeft het softwareobject een extra dimensie en is in de kunstwereld erg ongebruikelijk.

LAb[au] bestaat uit Manuel Abendroth, Jerôme Decock, Alexandre Plennevaux en Els Vermang, die samen projecten en kunstwerken ontwikkelen en uitvoeren. Ze ontwikkelen steeds nieuwe interdisciplinaire projecten waarvoor ze met andere kunstenaars – ook op het vlak van muziek en dans – samenwerken.

Susanne Maßmann, [DAM] Berlin